

Aanleiding

Jaarlijks biedt het college uw raad de begroting aan voor het komende jaar, inclusief een doorkijk naar de drie daaropvolgende jaren (meerjarenraming). Nu ligt de Begroting 2026 met meerjarenraming voor 2027 tot en met 2029 voor. Met het vaststellen van de begroting verleent uw raad het college de bevoegdheid om de gestelde doelen voor het komende jaar te realiseren, binnen de financiële kaders op programmaniveau. De begroting vertaalt de ambities van de gemeente in concrete doelstellingen, activiteiten en de daarvoor beschikbare middelen.

De Begroting is positief voor 2026 en 2027.

De provincie Noord-Brabant houdt toezicht op de financiën van onze gemeente. Om in aanmerking te komen voor standaard (repressief) toezicht, moet de gemeente uiterlijk op 15 november een begroting indienen, die structureel en reëel in evenwicht is. Dat betekent dat structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Als de begroting niet in evenwicht is dan vindt strenger (preventief) toezicht plaats. Door u een reëel sluitende begroting ter besluitvorming aan te bieden blijft het standaard toezicht mogelijk.

Beoogd effect

Het beleids- en financiële kader van de gemeente Roosendaal voor 2026 definitief en voor de volgende jaren indicatief vast te stellen om de gestelde ambities te realiseren.

Argumenten

1.1. Deze begroting geeft meerjarig inzicht op het beleid en de daaraan gekoppelde financiën.
Uw gemeenteraad heeft het budgetrecht en daarmee het recht om budgetten toe te kennen.

1.2 De begroting 2026 laat een financieel sluitend perspectief zien.

Het begrotingssaldo voor 2026 bedraagt € 97.000. Na het weglaten van de incidentele baten en incidentele lasten is het begrotingssaldo voor 2026 € 386.000. Daarmee is de begroting in evenwicht. En daarom is de verwachting dat wederom repressief toezicht (de minst belaste vorm van toezicht) van toepassing blijft.

1.3 De begroting is niet alle jaren sluitend.

Het begrotingssaldo is voor de jaren 2026 en 2027 positief, voor 2028 en 2029 is sprake van een begrotingstekort. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het structurele begrotingssaldo 2029, dus na correctie voor incidentele baten en lasten, wel positief is. Dit meerjarige beeld strookt met het landelijke beeld en hangt samen met de kortingen die het Rijk op het gemeentefonds heeft ingeboekt. Voor diverse beleidsterreinen loopt de financiering vanuit het Rijk tot en met 2027 (de beoogde einddatum van het kabinet). De verwachting is dat hier op termijn meer duidelijkheid komt over de structurele financiering.

1.4 Stapsgewijze doorontwikkeling kwaliteit boekwerk

Mede op basis van reacties van uw gemeenteraad en op advies van onze accountant hebben we enkele verbeterstappen doorgevoerd. Dit betreft voornamelijk:

- Het direct verwerken van de Septembercirculaire in de boekwerken. Hierdoor ziet u geen twee verschillende saldi in de boekwerken.
- Duidelijkere overzichten, dit betreft bijvoorbeeld de overzichten over reserveonttrekkingen en de incidentele en structurele saldi.

2.1 Het is de bevoegdheid van uw gemeenteraad om nieuwe investeringskredieten vast te stellen en beschikbaar te stellen.

In lijn met de Gemeentewet en nader uitgewerkt in de Financiële Verordening is het uw gemeenteraad die de bevoegdheid heeft om budget beschikbaar te stellen om nieuwe investeringen te starten. Uw raad kan hiermee een integrale keuze maken.

3.1 Het is de bevoegdheid van uw gemeenteraad om reserves te muteren.

In lijn met de Gemeentewet en nader uitgewerkt in de Financiële Verordening is het uw gemeenteraad die de bevoegdheid heeft om bedragen te storten in of onttrekken uit (bestemmings-)reserves.

Kanttekeningen

1.1 Besluitvorming door uw raad heeft mogelijk invloed op het structurele begrotingsevenwicht.

Wanneer het structureel evenwicht als gevolg van de vaststelling van de begroting niet wordt gerealiseerd, kan de gemeente Roosendaal onder preventief toezicht worden gesteld. Er is op dit moment geen aanleiding om hiervan uit te gaan.

1.2 Het oordeel van de provincie op de begroting volgt nog

De provincie dient de begroting – na besluitvorming door uw raad – nog te beoordelen. De eerste jaarschijf (komend begrotingsjaar, 2026) moet structureel en reëel sluitend zijn om repressief toezicht te krijgen. Als dat niet lukt, dan moet uit de meerjarenraming blijken dat het structurele evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf wordt bereikt. De provincie beoordeelt jaarlijks of dit het geval is. De provincie stuurt hierover een brief naar uw gemeenteraad. De mogelijkheid bestaat dat de provincie vanuit de toezichtsrol een aantal opgenomen posten anders beoordeelt dan het college. Als de provincie een aantal incidentele uitgaven toch als structureel aanmerkt dan kan dit negatief effect hebben op het structurele begrotingssaldo. Echter, omdat ook jaarschijf 2029 structureel sluitend is, is niet de verwachting dat dit leidt tot aanpassing van het begrotingstoezicht.

1.3 Opgemaakte versie van het boekwerk volgt zo spoedig mogelijk

Op dit moment is nog geen opgemaakte versie van de begroting beschikbaar. Dit wordt zo snel mogelijk geregeld. Raadsleden beschikken voor de bespreking in uw commissie over het gedrukte boekwerk. Voordeel is dat de meerjarencijfers – in tegenstelling tot voorgaande jaren – in beide boekwerken (programmabegroting en financiële begroting / aanbiedingsnota) gelijk zijn en dat de resultaten uit de Septembercirculaire al verwerkt zijn. Uw raad ziet daarmee direct de juiste bedragen.

Financiën

In de volgende tabel is samengevat weergegeven hoe de Begroting 2026 zich ontwikkelt ten opzichte van de vorige begroting. In het hoofdstuk 'Financieel beeld' van de Begroting 2026 worden de betreffende posten verder uitgewerkt en toegelicht.

Samenvatting financiële beeld	2026	2027	2028	2029
Aangepaste begroting 2025	261.000	2.056.000	5.026.000	7.334.000
Correctie algemene reserve	- 2.130.000			
Financiële uitgangspositie	-1.868.000	2.056.000	5.026.000	7.334.000
Saldo Kadernota	1.798.000	1.381.000	- 5.387.000	-5.497.000
Septembercirculaire	1.213.000	- 487.000	- 1.829.000	- 984.000
Autonome ontwikkelingen	-1.995.000	-1.140.000	-1.947.000	-2.781.000
Financieel-technische maatregelen	950.000	940.000	1.440.000	450.000
Begrotingssaldo	97.000	2.750.000	- 2.697.000	- 1.478.000

Na verwerking van de aanvullende ontwikkelingen (Septembercirculaire en andere autonome ontwikkelingen) na de Kadernota 2026 en het treffen van financieel-technische maatregelen sluit de Begroting 2026 met een saldo van € 97.000 positief. Na het corrigeren voor alle incidentele baten en lasten is het structurele begrotingssaldo € 386.000 positief.

Structureel begrotingssaldo (x €1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief mutaties reserves	368.812	347.642	354.213	357.978
Baten exclusief mutaties reserves	356.466	350.555	349.519	355.202
Geraamd saldo van baten en lasten	-12.346	2.912	-4.694	-2.776
Toevoegingen reserves	12.362	16.689	12.636	1.242
Onttrekkingen reserves	24.805	16.527	14.633	2.540
Geraamd resultaat	97	2.750	-2.697	-1.478
Incidentele lasten incl. incidentele toevoegingen reserves	45.771	24.944	25.223	10.309
Incidentele baten incl. incidentele onttrekkingen reserves	45.482	25.792	24.828	8.675
Structureel begrotingssaldo	386	1.902	-2.302	156

Communicatie

Om de toegankelijkheid van de begroting voor onze bewoners te vergroten wordt een infographic (begroting in 1 oogopslag) gemaakt.

Participatie

Niet van toepassing.

Vervolg

De bestuurlijke procedure ziet er als volgt uit:

- Donderdag 2 oktober: Toesturen Programmabegroting aan gemeenteraad
- Maandag 6 oktober: Informatiebijeenkomst (vragenuurtje) voor raadsleden
- Dinsdag 7 oktober 9.00u: deadline indienen technische/toelichtende vragen bij de Griffie
- Maandag 20 oktober: beantwoording schriftelijke vragen
- Donderdag 23 oktober: commissievergadering
- Donderdag 6 november: Raadsvergadering

Bijlagen

1. Programmabegroting 2026
2. Financiële Begroting 2026